

Nr 292.

Av herr Nilsson, Petrus, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till kommunalskattelag m. m.

I proposition nr 213 har Kungl. Maj:t förelagt riksdagen förslag till ny kommunalskattelag m. m.

Förslaget upptager för jordbruksfastighet ett repartitionstal av 0.06 för fastighetens jordbruksvärde, 0.05 för fastighetens tomt- och industrivärde och 0.04 för fastighetens skogsvärde samt 0.05 för annan fastighet.

I anslutning till reservationer till första särskilda utskottets vid 1927 års riksdag utlåtande nr 1 av herrar Magnusson i Tumhult m. fl. och K. Oscar Ericson m. fl., vari påyrkades sänkning av repartitionstalet för jordbruksfastighets jordbruksvärde till 0.05, har departementschefen även upptagit detta repartitionstal till diskussion men därvid kommit till det resultat, att tillräckliga skäl ej föreligga att nu förorda det lägre repartitionstalet.

I nämnda reservationer påpekades, att gällande åtskillnad mellan jordbruksfastighet och annan fastighet i fråga om procenttalet tidigare betingats därav, att en procent ansetts motsvara ränta å nedlagt driftkapital och avkastning av brukarens arbetskraft, medan de fem procenten såväl för jordbruks- som annan fastighet beräknats motsvara ränta å fastighetens kapitalvärde. Före införandet av 1920 års provisorium kunde detta anses betingat av den omständigheten, att hänsyn icke togs till den verkliga inkomsten av fastighet, då för fastighet den inkomst, som översteg den beräknade, var fri från bevillning och kommunalskatt och skatten således var en ackordskatt. Enligt provisoriet beskattas däremot inkomst av fastighet kommunalt till hela sitt belopp, utan att likväl den naturliga konsekvensen härav dragits, nämligen att likställa garantiprocenten för jordbruks- och annan fastighet.

Den ordning, som infördes genom 1920 års provisorium, som ju avsågs gälla endast för en kortare tid, nämligen att jordbruket under gynnsamma förhållanden beskattas för hela avkastningen men likväl alltid har att bära en i och för sig icke motiverad hög minimiskatt, synes det oss icke lämpligt eller berättigat att låta bliva bestående för framtiden. I propositionen har vid beräkning av jordbrukets genomsnittligt taxerade in-

komst även tagits hänsyn till driftsinventarierna, men medtagas dessa vid beräkning av garantiskatten, är denna icke längre inskränkt till endast fastigheterna. Innebörden härav är, att jordbrukets realkapital i motsats till andra näringars nödgas deltaga i garantiskatten. Vidare ingår i de i propositionen åberopade genomsnittstalen även arbetsinkomst. Emot sårställningen att låta arbetsinkomst av jordbruk deltaga i skattegarantien men icke annan arbetsinkomst kunna dock avgörande invändningar göras.

Departementschefens beräkning att den genomsnittliga inkomsten av jordbruksfastighet uppgår till cirka 7 procent av taxeringsvärdet kunna vi för vår del icke godtaga, då den synes vara byggd på delvis oriktiga förutsättningar. Utom de förklaringar departementschefen avger på skillnaden mellan avkastningen för jordbruksfastighet och annan fastighet, såsom att för jordbruket även ingår avkastning för inventarier och inkomst av arbete, tillkommer att för de jordbrukare, vilka icke avgivit deklARATIONER, inkomsten godtyckligt beräknats och följaktligen inga som helst avdrag kunnat förekomma vare sig i fråga om skuldräntor eller omkostnader, som eljest enligt skattelagarna skulle berättigat till avdrag. Detta såväl som den i jordbruksavkastningen ingående arbetsinkomsten jämte ränta å driftkapitalet är av avsevärt större betydelse än departementschefen synes antaga. Erfarenheten visar för övrigt att även mycket väl-skötta jordbruk, för vilka kontrollerade avkastningssiffror föreligga, icke regelmässigt lämna ens $4\frac{1}{2}$ procents avkastning på taxeringsvärdet. Härav framgår att även siffran 0.05 ligger över den verkliga inkomsten.

Departementschefen vidrör även (sid. 127) skattesatsernas inverkan på fastighetsvärdena och framhåller

»att den sedan länge bestående skatten redan tagit sig uttryck i en sänkning av fastighetsvärdena, medan en sänkning av skatten nu skulle taga sig uttryck i en höjning av värdena till förmån allenast för dem, som för dagen äga fastigheterna, men utan någon fördel för dem, som i framtiden förvärva samma fastigheter.»

Ett dylikt betraktelsesätt torde kunna föra mycket långt och synes ägnat att väcka de största betänkligheter hos ägare av jordbruksfastighet. Alldeles oavsett den principiella innebörden torde dessutom resonemanget icke i detta fall täcka verkliga förhållandet. Den avgörande ändring i garantiskattens karaktär, som genomfördes år 1920, bör icke förbises. De nuvarande garantiskattebestämmelsernas inverkan på fastighetsvärdena kan därför icke dateras längre tillbaka än 1920. Utom det att en stor del av den sedan dess förflutna tiden kännetecknats av allt annat än stabila förhållanden på fastighetsmarknaden torde det förhålla sig så, att förutsättningen för den inverkan departementschefen trott sig kunna räkna med är skattens permanenta karaktär och tillämpning under längre tid. Det synes därför snarare ligga så till — i fall här omnämnda synpunkt

är av mera avsevärd praktisk betydelse — att en sänkning av nuvarande fastighetsvärden kan befaras blija följden av ett fastlåsandet av jordbrukets garantiskatt vid 0.06.

Det avgörande för departementschefen — som medger att bl. a. vissa jämställighetskrav tala för repartitionstalet 0.05 för jordbruksvärde — synes dock vara den höjning av utdebiteringen inom kommunerna, som enligt föreliggande beräkningar skulle blija följden av repartitionstalets sänkning. Utan att helt bortse från denna synpunkt måste vi framhålla, att minskningen i antalet bevilningskronor dock icke träffar verklig inkomst utan endast beräknad, varför icke heller någon reell minskning i skattekraft äger rum.

Vidare uttalar departementschefen (sid. 130) att

»för de jordbrukare, som komma över de 6 procenten, d. v. s. i allmänhet smärre jordbrukare, vilka nedlagt ett stort personligt arbete på sina fastigheter, torde repartitionstalets sänkning i en del fall kunna komma att medföra en höjning av skatten, nämligen om de redan nu kunnat i huvudsak utnyttja de skattefria avdragen.»

Vi hålla före att även härvidlag en ej obetydlig utjämning skulle äga rum, enär 6 procents garantiskatt i det av departementschefen angivna fallet i alla händelser icke torde giva utrymme för skuldavdrag. Sålunda medger en sänkning av repartitionstalet till 0.05 obestriddligen större rättvisa även jordbrukarna emellan.

Av det anförda framgår, att vi icke kunna godtaga det av departementschefen föreslagna repartitionstalet 0.06 för jordbruksfastighets jordbruksvärde utan yrka att repartitionstalet icke sättes högre än till 0.05, varför vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring av Kungl. Maj:ts förslag till kommunalskattelag, att § 2 erhåller nedanstående lydelse:

§ 2.

Allmän kommunalskatt är dels fastighetsskatt, dels kommunal inkomstskatt.

Såsom underlag för fastighetsskatt påföres skattskyldig:

för jordbruksfastighet: fem skatteören för varje etthundra kronor av fastighetens jordbruksvärde, fem skatteören för varje etthundra kronor av fastighetens tomt- och industrivärde samt fyra skatteören för varje etthundra kronor av fastighetens skogsvärde;

för annan fastighet — — taxeringsvärde.

Såsom underlag — — beskattningsbar inkomst.

Etthundra — — — — skattekrona.

Tillika anhålles, att utskottet vidtager härav föranledda ändringar i såväl kommunalskattelagen som i sammanhang med denna stående lagar.

Stockholm den 24 mars 1928.

Petrus Nilsson.

Oscar Ericson.

Per Andersson.

Karl Andersson.

Joh. Johansson,
Friggeråker.

L. G. Bodin.

K. G. Westman.

L. Tjällgren.

Ernst Svenson.